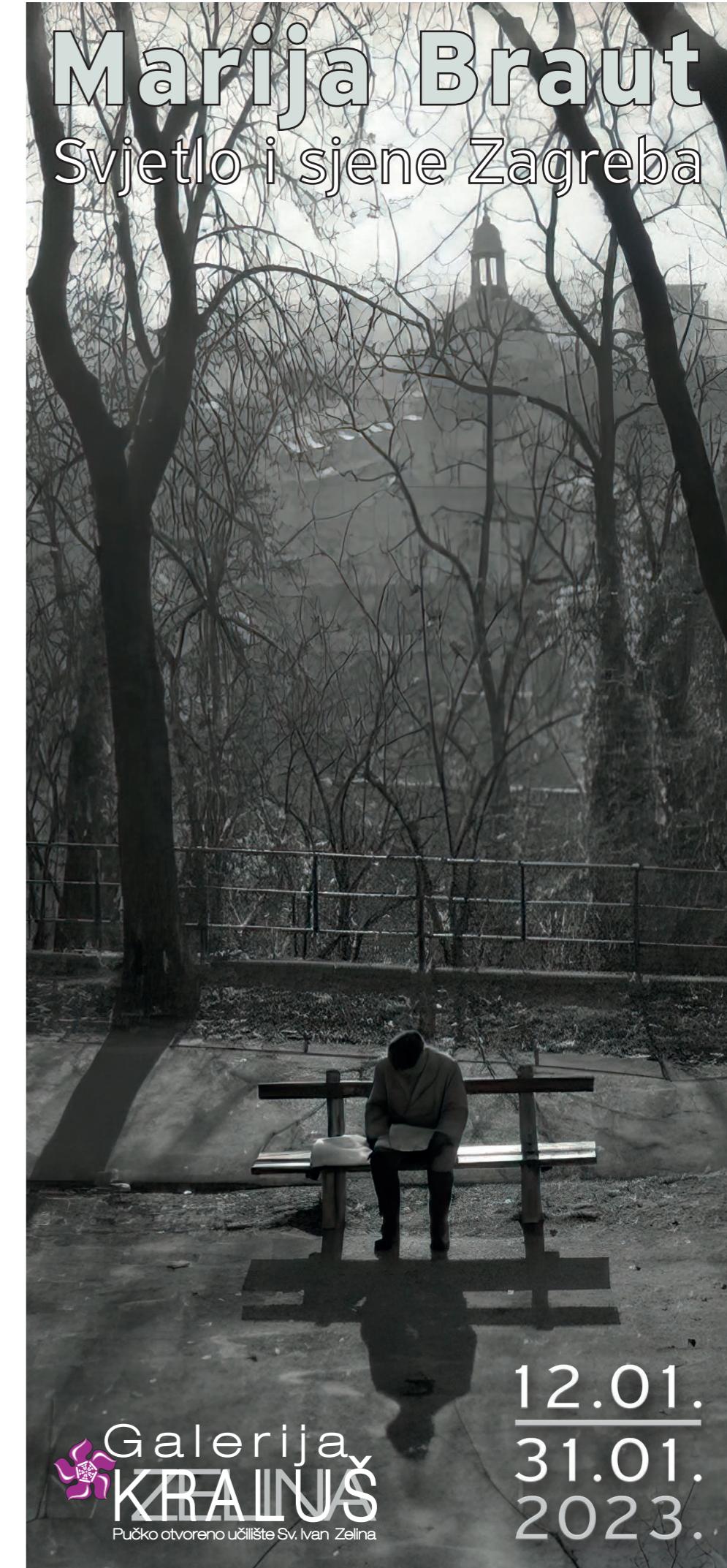
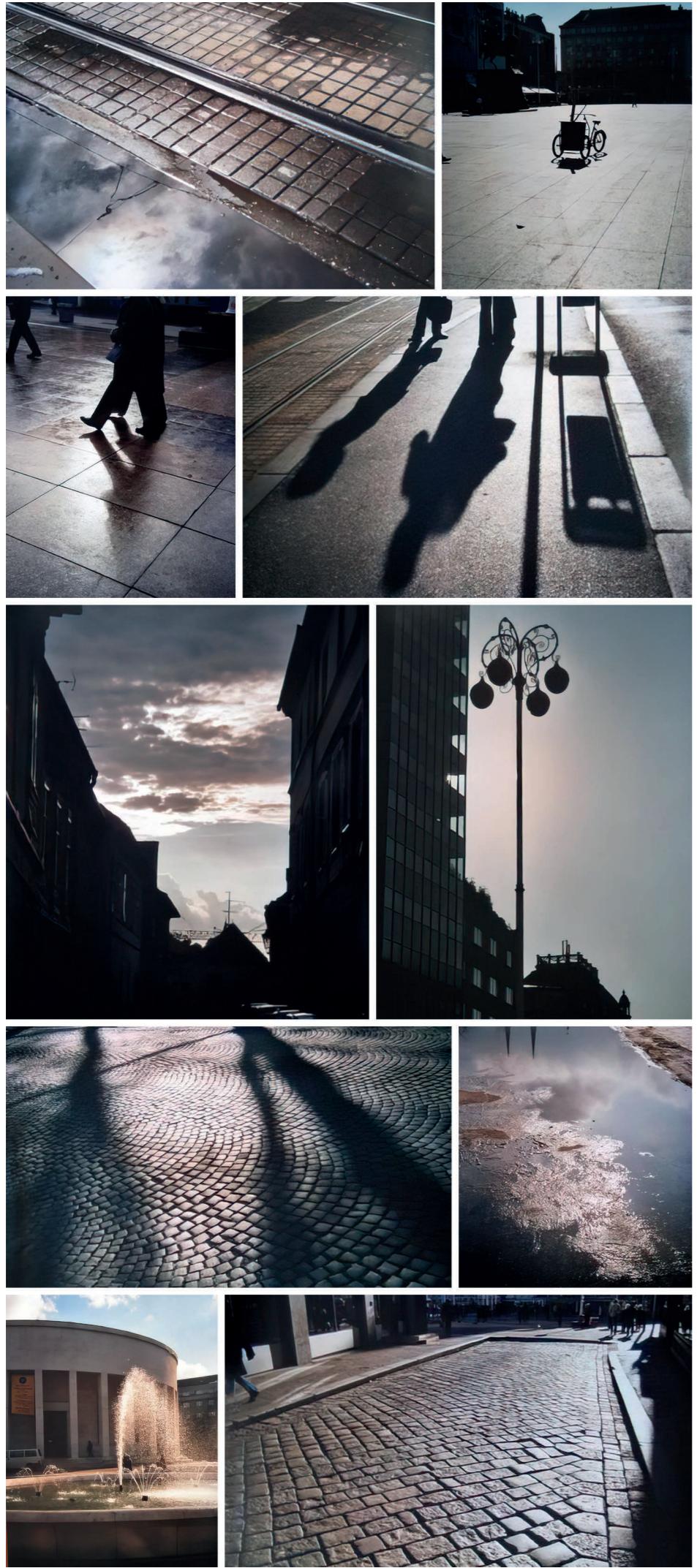

Marija Braut

Svjetlo i sjene Zagreba

Galerija
KRALINUS
Pučko otvoreno učilište Sv. Ivan Zelina

12.01.
31.01.
2023.

Marija Braut - Svjetlo i sjene Zagreba

Prošlo je sedam godina od kada nas je napustila velika umjetnica, fotografkinja Marija Braut. Njezina zadnja velika izložba, nakon one u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu gdje su dominirale do tada nepoznate fotografije, pod naslovom "Svjetla i sjene Zagreba" održana je u travnju 2014. godine upravo u Zelini, odnosno u gradskom muzeju. U tom smislu i ova današnja izložba podsjećanje je na tu prethodnu i ujedno spomen na samu Mariju, legendu i ikonu Zagreba i zagrebačke škole fotografije.

Ne postoje pretplatnici na svjetlo iako svatko ima svoju vlastitu sjenu. Gledajući fotografije Marije Braut na kojima je ona ovjekovječila Zagreb i posebice njegov Gornji grad, stječe se dojam da ipak postoji netko ili nešto što je njegov osobiti izvor, meistar, barem kada se radi o onom treptaju kad on uhvaćen u slici prestaje biti pukim dokumentom i postaje dijelom osobnosti i umjetnosti. Marija Braut nije tek puki fotografski kroničar Zagreba za svih onih dugih desetljeća dvadesetog stoljeća od kada se bavi fotografijom i zadivljuje svojim talentom. Njezin rad ustvari dešifriira vrijeme u kojem putem fotografije estetski proširuje njegovu stvarnost i značenje.

Fotografija, grada također, izražava kod nje ponajprije liriku jedne suptilne prirode koja znade zatočiti draž trenutka, prepoznajući i predočavajući time neponovljivost koja će već idućeg časa nestati dok će sve drugi i sam grad postojati, ali će zato sama i teško uhvatljiva neponovljivost biti snimljena. Njezine su fotografije umjetnička ovjera zgranutoj i u hipu otetoj prolaznosti što kao magija proširuju vidik pa ono što je nestalo i izgubilo se između svjetla i sjena sada ostaje i dalje prisutno i dostupno.

U svakom je pogledu Marija Braut odavno nadrasla potrebu ikakve hvale, pa tako ova izložba koja donosi presjek njezinih brojnih radova vezanih uz Zagreb, predstavlja jedinstvenu prigodu da se Zagreb vidi i doživi kroz objektiv umjetnika. Gledajući njezine fotografije sudjelujemo u beskompromisnom doživljaju od prizemlja pa do prvog kata, od ulice pa do nebodera, od svjetiljki i starih stepenica Griča pa do nebodera Novog Zagreba, na način koji je jednostavan i zato čudesan. Priroda grada i života istaknuta je u njima najmanje dvostruko. Prva se tiče nesputana i naizgled kaotičnog odabira plana koji se snima, dok iz njega pak izviru bitni detalji što se podudaraju s vizurom iskrenosti važnom kod opažanja i potvrđivanja relevantnosti slike života samog grada. Tako njezine fotografije i perspektivom i detaljem lako postaju dio onog općeg sjećanja koje nas vezuje na osoban i upečatljiv nudeći pri tome i niz asocijacija i njihovih interpretacija.

Jasne i čiste, Marijine fotografije plijene pažnju svojom jednostavnom estetikom. One su već odavno postale dio one tradicije koja je posve zagrebačka i važna za identitet grada jer bez njih, sasvim sigurno, niti sam Zagreb ne bi vidjeli onako kako ga vidimo sada.

Marijan Grakalić

Marija Braut (rođ. Kračun; Celje, 7. kolovoza 1929. – Zagreb, 1. srpnja 2015.) bila je hrvatska fotografkinja i jedna od najznačajnijih umjetničkih nasljednica tzv. Zagrebačke škole fotografije.

Marija Braut u Zagreb se doselila 1941. te je tu maturirala i započela studij arhitekture. Fotografijom se počela baviti 1967. u ateljeu Toše Dabca, najprije kao učenica, a poslije i suradnica toga našega najpoznatijega predstavnika tzv. Zagrebačke škole fotografije. Prvu samostalnu izložbu imala je 1969. u galeriji zagrebačkoga Studentskoga centra, a iste godine postaje i članicom ULUPUH-a.

Radila je u Galerijama grada Zagreba (današnjem Muzeju suvremene umjetnosti), za čije je potrebe snimala slike za kataloge te portrete mnogih umjetnika. Od 1972. djelovala je kao samostalna umjetnica. Svoje umjetničke fotografije izlagala je na više od stotinu samostalnih i skupnih izložbi, a mnoge su joj fotografije objavljivane i u novinama te specijaliziranim časopisima. Kao fotografkinja je surađivala i s mnogim hrvatskim kazalištima i festivalima, primjerice Hrvatskim narodnim kazalištem u Zagrebu, Zagrebačkim kazalištem mladih, Gradskim dramskim kazalištem Gavella i Satiričkim kazalištem Kerempuh te Dubrovačkim ljetnim igrama.

O životu i umjetničkom radu Marije Braut snimljen je 2009. godine i dokumentarni film "Marija hoda tiho". Posljednja velika izložba njezinih do tada nepoznatih i rjeđe izlaganih fotografija nazvana je Nepoznati Zagreb Marije Braut i priređena u zagrebačkom Umjetničkom paviljonu 2014. godine.

Njezine fotografije i na tisuće negativa čuvaju se u zbirkama mnogih zagrebačkih muzeja, Hrvatskom državnom arhivu, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Ministarstvu obrane Republike Hrvatske i drugdje.

Marija Braut dobitnica je mnogih nagrada i priznanja, među kojima i nagrade Grada Zagreba (1972.) i nagrade za životno djelo Hrvatske udruge likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti (2008.).

Popis 37 izloženih fotografija

1. Odratz tornjeva
2. Tramvajske šine
3. Kuševićeva ulica u sumrak
4. Golubovi
5. Pogled uz Mletačku ulicu
6. Sjene čekaju tramvaj II
7. Markov trg u sumrak
8. Golub na Jelačićevom trgu
9. Sjene na Jelačićevom trgu
10. Sjene stabala
11. Fontana na Zrinjevcu
12. Neboder na Jelačićevom trgu
13. Pogled iz Radićeve
14. Smetatarska kolica na Jelačićevom trgu
15. Fontana ispred Meštrovićevog paviljona
16. Panorama Donjeg grada
17. Ilica u sunčano poslijepodne II
18. Koraci
19. Poslige kiše II
20. Kandelaber i neboder na Jelačićevom trgu
21. U izlogu
22. Prodavač ptica na Gornjem gradu
23. Na obali Save
24. Na Zrinjevcu
25. Na klupi na Strossmayerovom šetalištu
26. Vrata Oktogona na Cvjetni trgu
27. Stambena zgrada "Super Andrija"
28. Ribići na Savi
29. Skalinska prema Tkalcicevoj
30. Splendid
31. Novi Zagreb: Dječaci na Mašerinovom prilazu
32. Cvjetni trg
33. Trg maršala Tita
34. Vlaška ulica
35. Na Trgu
36. Gornjogradski šetač
37. Most Madosti u izgradnji